

ส่วนที่ ๓ แนวทางการพัฒนากาแฟ

๑. การวิเคราะห์ SWOT

จากการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้ากาแฟ จังหวัดชุมพร (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมกาแฟจังหวัดชุมพร โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis ดังนี้

ตารางที่ ๒๖ ตารางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง และจุดอ่อน)

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S๑ จังหวัดชุมพรมีพื้นที่ปลูกกาแฟโรบัสต้ามากเป็นอันดับ ๑ ของประเทศ	W๑ พื้นที่ปลูกกาแฟและผลผลิตกาแฟลดลงเนื่องจากเกษตรกรเปลี่ยนพื้นที่จากกาแฟเป็นทุเรียนที่มีราคาสูงกว่า
S๒ กาแฟชุมพรได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI (กาแฟถ้ำสิงห์, กาแฟเขาทะลุ)	W๒ ต้นกาแฟส่วนใหญ่อายุมากเสื่อมโทรมส่งผลให้ศัตรูพืชเข้าทำลายลำต้นง่าย
S๓ สภาพพื้นที่และสภาพอากาศเหมาะสมต่อการปลูกและการเจริญเติบโตของกาแฟโรบัสต้า	W๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอกับการเพาะปลูกกาแฟในฤดูแล้ง
S๔ ปริมาณสารกาแฟโรบัสต้าของจังหวัดยังมีปริมาณเพียงพอในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย	W๔ ปลูกกาแฟในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม บางส่วนปลูกในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จึงไม่กล้าลงทุนปรับปรุงสวนให้มีประสิทธิภาพ
S๕ ผู้ประกอบการแปรรูปกาแฟมีการเชื่อมโยงตลาดเอง ทั้งการประชาสัมพันธ์และการเจรจาทางการค้า	W๕ เกษตรกรยังขาดความเข้าใจสายพันธุ์กาแฟหรือสายพันธุ์ที่เหมาะสมเชิงพื้นที่ เช่น สายพันธุ์ที่ทนต่อโรค
S๖ มีการแปรรูปกาแฟเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย (๓ in ๑, ชาดอกกาแฟ, กาแฟสด ฯลฯ) เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า	W๖ เกษตรกรบางส่วนขาดความรู้ในการบริหารจัดการสวน การจัดการดิน การใช้ปัจจัยการผลิต และขาดการดูแลเอาใจใส่ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงผลผลิตต่อไร่ต่ำ
S๗ กาแฟโรบัสต้าเป็นพืชที่ให้ผลผลิตหลังเพาะปลูกเร็วและให้ผลผลิตนาน	W๗ พื้นที่ปลูกกาแฟแบบผสมผสาน เมื่อพืชหลักสูงบังแสงทำให้กาแฟได้รับแสงไม่เพียงพอ ผลผลิตลดลง
S๘ กาแฟโรบัสต้าสามารถเพาะปลูกได้ง่าย มีความต้านทานสูง ทนต่ออุณหภูมิและระดับความชื้นสูง	W๘ ขาดแคลนแรงงานเก็บเกี่ยว และค่าจ้างแรงงานสูง ประกอบกับแรงงานไม่มีความรู้ความชำนาญในการเก็บเกี่ยวกาแฟคุณภาพ
S๙ กาแฟโรบัสต้าของชุมพรเป็นที่นิยมรับและเป็นที่ต้องการในตลาดส่งออก	W๙ มีการผลิตกาแฟพิเศษคุณภาพสูงน้อย ส่วนใหญ่เก็บกาแฟแบบรวม ไม่ได้มีการคัดแยก
S๑๐ มีสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมเมล็ดกาแฟและดำเนินธุรกิจแปรรูปกาแฟ จึงสามารถสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟเชื่อมั่นในด้านการตลาด	W๑๐ การตากกาแฟไม่ได้มาตรฐาน ไม่สะอาด (ตากพื้น)
S๑๑ จังหวัดชุมพรมีความตระหนักรู้ในแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ ประกอบกับมีผู้ผลิตกาแฟคุณภาพในพื้นที่ และกลุ่มผู้ผลิตกาแฟที่เข้มแข็ง	W๑๑ คุณภาพผลผลิตบางส่วนไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากเกษตรกรขาดการจัดการที่ดีทั้งก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว เช่น ไม่มีกระบวนการควบคุมความชื้นที่ดี ส่งผลให้กาแฟเกิดเชื้อรา ผลผลิตเสียหาย
	W๑๒ กระบวนการแปรรูปบางส่วนยังไม่มีมาตรฐาน
	W๑๓ ขาดการสร้างอัตลักษณ์ในรสชาติกาแฟชุมพร
	W๑๔ ต้นทุนการผลิตสูง เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน
	W๑๕ ขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยี ที่เหมาะสมในกระบวนการผลิตกาแฟทั้งระบบ
	W๑๖ ข้อมูลการผลิตและการตลาดกาแฟของหน่วยงานภาครัฐยังไม่รวดเร็ว และขาดการเชื่อมโยงให้ครอบคลุมทุกประเด็น

ตารางที่ ๒๗ ตารางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส และอุปสรรค)

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
<p>O๑ นโยบายผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร และหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญในการส่งเสริมการปลูกกาแฟ ทั้งการเชื่อมโยงตลาด (การทำ MOU กับเอกชน) กระบวนการผลิต แปรรูป และการบริหารจัดการทั้งระบบตลอดห่วงโซ่การผลิต</p> <p>O๒ การกำหนดและส่งเสริมระบบมาตรฐาน GAP Organic GI เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>O๓ วัฒนธรรมการบริโภคกาแฟของจีนเติบโตอย่างมีนัยสำคัญหรือตลาดกาแฟจีนมีศักยภาพเติบโตสูงในอนาคต จึงเป็นโอกาสของผลิตภัณฑ์กาแฟไทยที่จะส่งออกไปจีนได้เพิ่มขึ้น</p> <p>O๔ ความต้องการเมล็ดกาแฟทั้งในประเทศและตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น</p> <p>O๕ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้บริโภคยุค “New Normal” ที่ให้ความสำคัญและหันไปซื้อหา “เมล็ดกาแฟ” และ “อุปกรณ์ชงกาแฟ” มาชงดื่มที่บ้านเอง จนกลายเป็นรูปแบบใหม่ของกลุ่มนักดื่มกาแฟที่เรียกว่า “Home Barista” เพิ่มโอกาสให้กับเกษตรกรผู้ผลิตกาแฟแบบ Specialty Coffee หรือตลาดกาแฟแบบพิเศษมากขึ้น</p> <p>O๖ มีกระแสความนิยมดื่มกาแฟคั่วบด (กาแฟสด) กาแฟผงปรุงสำเร็จ (๓ in ๑) ของตลาดภายในประเทศ</p> <p>O๗ คุณภาพกาแฟไทยดีกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตสำคัญ</p>	<p>T๑ ภาคอุตสาหกรรมมีการนำเข้ากาแฟจากประเทศเวียดนาม เนื่องจากผลผลิตกาแฟในประเทศไม่เพียงพอและราคาสูง</p> <p>T๒ ราคาที่เกษตรกรขายได้ผันผวนตามภาวะราคากาแฟในตลาดโลก และพ่อค้าเป็นผู้นำกำหนดราคาซื้อขาย</p> <p>T๓ สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ฝนตกน้อยลงและเกิดความแห้งแล้ง (ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน) ทำให้ต้นกาแฟบางส่วนยืนต้นตายผลผลิตกาแฟต่อไร่ลดลง</p> <p>T๔ ราคาผลผลิตกาแฟมีความผันผวนไม่แน่นอนไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรปลูกกาแฟมากขึ้น</p> <p>T๕ ไทยเป็นผู้ส่งออกกาแฟและผลิตภัณฑ์ อันดับ ๔ ของอาเซียน รองจากเวียดนาม อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เมื่อมีการเปิดการค้าเสรีทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบเนื่องจากประเทศเหล่านี้มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า</p>

เมื่อนำปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมาจับคู่กัน จะทำให้เกิดเป็นการวิเคราะห์ของ TOWS Matrix ได้ออกมาเป็นกลยุทธ์ ๔ รูปแบบด้วยกัน ได้แก่

๑. กลยุทธ์เชิงรุก (SO) เป็นการจับคู่ระหว่าง Strength และ Opportunity (ใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส)
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) เป็นการจับคู่ระหว่าง Weakness และ Opportunity (ใช้โอกาสลดจุดอ่อน)
๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) เป็นการจับคู่ระหว่าง Strength และ Threat (ใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค)
๔. กลยุทธ์เชิงรับ (WT) เป็นการจับคู่ระหว่าง Weakness และ Threat (แก้ไขจุดอ่อนและเลี่ยงอุปสรรค)

๒. การสร้างกลยุทธ์

- เชิงรุก (SO)

- S๑,๒O๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟโรบัสต้าชุมพรครบวงจร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่การผลิต เพื่อการพัฒนากาแฟมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน

- S๓,๗,๘,๙O๑,๔ เพิ่มพื้นที่และเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ โดยใช้ข้อมูลด้านการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกกาแฟ อาทิ คุณสมบัติของดิน สภาพอากาศ และสภาพพื้นที่ที่เอื้อต่อการปลูกกาแฟในการวางแผนการผลิต
- S๔,๕,๖O๕ ส่งเสริมการแปรรูปกาแฟเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีมูลค่าสูง ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปขั้นสูง (ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ เวชสำอาง) และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด
- S๙,๑๐,๑๑O๔,๕ สร้างแบรนด์กาแฟชุมชน พัฒนาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะในรสชาติ ตลอดจนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้คนนิยมบริโภคกาแฟรายย่อยได้ทราบถึงประโยชน์ของการดื่มกาแฟคุณภาพและเทคนิคการเลือกซื้อ
- S๑๐,๑๑O๔ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ สร้างกลุ่มเครือข่าย และสถาบันเกษตรกรที่รวบรวมผลผลิตกาแฟให้มีความเข้มแข็ง เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นด้านราคาและตลาดให้กับเกษตรกร เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

- เชิงป้องกัน (ST)

- S๑,๒T๑,๕ ส่งเสริมการใช้ผลการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในตลาดอาเซียน โดยไม่เสียส่วนแบ่งตลาดเมล็ดกาแฟให้ประเทศเวียดนาม อินโดนีเซีย และมาเลเซีย
- S๕,๑๐,๑๑T๒,๔ ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการแปรรูปกาแฟเพื่อเชื่อมโยงตลาดเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองราคาผลผลิตและผลิตภัณฑ์
- S๑,๗,๘T๓ บริหารจัดการแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในพื้นที่ปลูกกาแฟให้มีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี ลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากการยืนต้นตาย

- เชิงแก้ไข (WO)

- W๑,๒O๑,๖,๗ รมณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกกาแฟ และรักษาต้นพันธุ์กาแฟไว้ โดยการตัดแต่งกิ่งให้เกิดการแตกกิ่งใหม่ ไม่ให้กระทบกับพืชแซม เช่น ทูเรียน มังคุด ปาล์ม น้ำมัน ทั้งนี้สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเห็นถึงแนวโน้มด้านราคาที่สูงขึ้น และความต้องการกาแฟของตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- W๓,๔,๕,๖,๗O๑,๒ เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมในกระบวนการผลิตกาแฟคุณภาพทั้งระบบ เช่น การคัดเลือกสายพันธุ์ การบริหารจัดการดินและน้ำ การจัดวางผังแปลง การใช้ปัจจัยการผลิต การปลูกพืชร่วมที่เหมาะสม การพัฒนาสู่มาตรฐานการรับรอง ฯลฯ
- W๘O๑ อบรมให้ความรู้การเก็บเกี่ยวกาแฟคุณภาพให้กับแรงงานในพื้นที่ และพัฒนางานวิจัย นวัตกรรมการเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อให้ได้เมล็ดกาแฟตรงตามความต้องการของตลาด
- W๙,๑๐,๑๑O๑,๒ ส่งเสริมการผลิตกาแฟคุณภาพ และคุณภาพพิเศษเพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการใช้งานวิจัย นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการผลิตกาแฟพิเศษให้กับกลุ่มเกษตรกร เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันสู่ตลาดสากล
- W๑๒O๕ พัฒนากระบวนการแปรรูปกาแฟเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีคุณภาพ ชงพร้อมดื่ม สะดวก มีคุณค่า ตามกระแสคนรักสุขภาพ เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้บริโภค

- เชิงรับ (WT)

- W๑,๒,๓T๑,๒ ส่งเสริมสนับสนุนการทำเกษตรกรรมยั่งยืนในสวนกาแฟ (เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร) เพื่อการผลิตกาแฟอย่างยั่งยืน ลดการโค่นกาแฟไปปลูกพืชเชิงเดี่ยว และคง

- สภาพพื้นที่เดิมที่มีการปลูกพืชร่วมตามหลักวิชาการ เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และลดผลกระทบจากความเสียหายหรือปัญหาโรคระบาด
- W๑๓T๔ พัฒนาสายพันธุ์กาแฟโรบัสต้าให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ทนต่อโรค เหมาะสมกับสภาพพื้นที่จังหวัด และสร้างเอกลักษณ์กาแฟชุมพร ทั้งรสชาติ กลิ่น เพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาด
- W๑๓,๑๔T๔,๕ พัฒนาการตลาดและส่งเสริมศักยภาพผลิตภัณฑ์กาแฟสู่ตลาดสากล โดยส่งเสริมตลาดสินค้า GI สร้างแบรนด์ สร้าง Story ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ปลูกและจำหน่ายกาแฟคุณภาพ และจัดมหกรรมกาแฟดีที่ชุมพร เพื่อประชาสัมพันธ์กาแฟชุมพรให้เป็นที่รู้จัก
- W๑๕T๑,๒ ส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัย นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ ตลอดห่วงโซ่การผลิต การแปรรูปและการตลาด เพื่อให้ผลผลิตและผลิตภัณฑ์กาแฟชุมพรมีศักยภาพในการส่งออกสู่ตลาดสากล

๓. เป้าหมายการพัฒนากาแฟจังหวัดชุมพร

“จังหวัดชุมพร มหานครโรบัสต้า” หมายถึง จังหวัดชุมพรมีศักยภาพสูงในการผลิตกาแฟโรบัสต้าแบบครบวงจร ผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตลาด มีการแปรรูปโดยผู้ประกอบการในจังหวัดมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับโลก เป็นแหล่งสร้างรายได้เพิ่มให้เกษตรกร และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับจังหวัดเพิ่มขึ้น

พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่การผลิต เพื่อการพัฒนากาแฟที่ยั่งยืน
๒. ส่งเสริมองค์ความรู้ในการผลิตกาแฟคุณภาพให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
๓. ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ สร้างเครือข่าย และพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
๔. เพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตกาแฟทั้งระบบ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มปริมาณผลผลิต
๕. ส่งเสริมการแปรรูปกาแฟให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๖. สร้างเอกลักษณ์เฉพาะและสร้างตราสินค้า พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก

เป้าประสงค์ (Goal)

๑. รักษาผลผลิตกาแฟของจังหวัดชุมพร ภายใต้การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ตัน/ปี
๒. ผลผลิตต่อไร่ไม่น้อยกว่า ๑๓๓ กิโลกรัมต่อปี
๓. ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้ากาแฟจังหวัดชุมพร มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าผลผลิตเฉลี่ยของจังหวัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๔. ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรอย่างน้อยร้อยละ ๑๐
๕. เพิ่มมูลค่าการค้ากาแฟเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐
๖. สถาบันเกษตรกรที่ทำกาแฟชนิดพิเศษเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๗. เนื้อที่ปลูกกาแฟของจังหวัดชุมพร ลดลงเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ ๑๐ ต่อปี

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ วิจัยเทคโนโลยีและพัฒนานวัตกรรมการผลิต แปรรูป และการตลาดกาแฟโรบัสต้าชุมพร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมาย

๑. พัฒนาสายพันธุ์กาแฟที่เหมาะสมกับจังหวัดชุมพร
๒. มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต การแปรรูป และการตลาดเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด	<ol style="list-style-type: none"> ๑. พัฒนาสายพันธุ์กาแฟชนิดพิเศษอย่างน้อย ๑ สายพันธุ์ ๒. จำนวนงานวิจัยและนวัตกรรมส่งเสริมกระบวนการผลิตกาแฟทั้งระบบ (การผลิต การแปรรูป การตลาด) ที่นำไปปรับใช้ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง
แนวทางการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> ๑. วิจัยพัฒนาสายพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิต พร้อมกับพัฒนาเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และลดการใช้ทรัพยากร ๒. วิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และเครื่องมือแปรรูปกาแฟโรบัสต้า ๓. วิจัยและพัฒนาการตลาดเดิมและตลาดใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟโรบัสต้าชุมพร และลดต้นทุนการผลิตโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
เป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพิ่มพื้นที่ปลูกกาแฟอินทรีย์ ๒. รักษาระดับผลผลิตต่อไร่ ๓. เพิ่มแปลงต้นแบบการผลิตกาแฟคุณภาพพิเศษ ๔. ลดต้นทุนการผลิตต่อไร่ ๕. เพิ่มจำนวนแปลงที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ๖. เพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ๗. จังหวัดชุมพรเป็นผู้ผลิตกาแฟโรบัสต้าแบบครบวงจรรายใหญ่ของประเทศ
ตัวชี้วัด	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จำนวนพื้นที่ปลูกกาแฟอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๐ แปลง ๒. จำนวนผลผลิตต่อไร่ไม่น้อยกว่า ๑๓๓ กิโลกรัม ๓. มีแปลงต้นแบบการผลิตและแปรรูปกาแฟคุณภาพพิเศษไม่น้อยกว่า ๕ แปลง/๕ อำเภอ ๔. ลดต้นทุนการผลิตต่อไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ๕. กาแฟได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP/Organic ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ แปลง ๖. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ปีละ ๑๐๐ ราย ๗. สถาบันเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจกาแฟได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเข้มแข็งในระดับ ๑ และ ๒ อย่างน้อย ๓ แห่ง
แนวทางการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดการพื้นที่และควบคุมพื้นที่ผลิตกาแฟอินทรีย์ให้มีปริมาณเหมาะสม ๒. ปรับเปลี่ยนสวนเก่าให้มีผลผลิตกาแฟคุณภาพพิเศษ ๓. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มศักยภาพการผลิตกาแฟโรบัสต้า ๔. พัฒนาและส่งเสริมใช้ทรัพยากรดินที่เหมาะสมต่อกาแฟคุณภาพพิเศษ ๕. ขึ้นทะเบียนและจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟโรบัสต้า ๖. พัฒนาการผลิตกาแฟโรบัสต้าของเกษตรกรให้ได้มาตรฐาน GAP ๗. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและเพิ่มศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เป้าหมาย	<p>พัฒนาการแปรรูปและสร้างมูลค่ากาแฟโรบัสต้าเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปเดิมและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๒. เพื่อให้กาแฟโรบัสต้ามีมูลค่าสูงขึ้น

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนผลิตภัณฑ์กาแฟ (แปรรูป) เดิมได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑ ชนิด
๒. จำนวนผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กาแฟพิเศษคุณภาพสูงเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕ ราย
๓. จำนวนครัวเรือนต้นแบบหรือศูนย์เรียนรู้กระบวนการแปรรูปกาแฟครบวงจรไม่น้อยกว่า ๕ แห่ง
๔. จำนวนแบรนด์สินค้าที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการแปรรูปกาแฟโรบัสต้าเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าผลิตภัณฑ์กาแฟการผลิตกาแฟเฉพาะถิ่น สร้างเอกลักษณ์กาแฟชุมชนในสถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ
๒. ส่งเสริมครัวเรือนต้นแบบด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงในชุมชน
๓. สร้างและพัฒนาศูนย์เรียนรู้กระบวนการแปรรูปกาแฟโรบัสต้าชุมชนครบวงจร
๔. ส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔
เป้าหมาย

- พัฒนาการตลาดและส่งเสริมศักยภาพผลิตภัณฑ์กาแฟสู่ตลาดสากล
๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดให้กับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กาแฟ
 ๒. เพื่อสร้างการยอมรับในผลิตภัณฑ์กาแฟของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ
 ๓. เพื่อขยายตลาดผลิตภัณฑ์กาแฟชุมชน

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กาแฟที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดไม่น้อยกว่า ๑๐ ราย
๒. ร้อยละความพึงพอใจในกิจกรรมส่งเสริมด้านการตลาดผลิตภัณฑ์กาแฟและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ปลูกและจำหน่ายกาแฟเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. สร้างเครือข่ายกลุ่มกาแฟจังหวัดชุมพร ยกระดับเป็นผู้ประกอบการท้องถิ่น
๒. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ปลูกและจำหน่ายกาแฟคุณภาพ
๓. ประเมินและจัดอันดับกาแฟทุกปี และจัดงานมหกรรมกาแฟชุมพรระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค/ในประเทศ-ต่างประเทศ สร้างการรับรู้สู่ผู้บริโภค และสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์สู่ตลาดโลก

๔. ข้อเสนอแนะด้านการผลิตและการตลาดของกาแฟโรบัสต้า

๑) ควรส่งเสริมเกษตรกรให้ปลูกกาแฟในรูปแบบผสมผสาน โดยปลูกร่วมกับพืชอื่นรวมทั้งการรวมกลุ่มเพื่อผลิตกาแฟคุณภาพ

๒) ควรประชาสัมพันธ์ให้สถาบันเกษตรกร รับทราบถึงแหล่งเงินทุน และสร้างแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจในรูปแบบการรับซื้อผลกาแฟสดคุณภาพ เพื่อแปรรูปเป็นเมล็ดกาแฟคั่ว

๓) ควรส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์กาแฟเชิงพื้นที่

๔) ควรสนับสนุนการสร้างเครือข่ายให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดของผู้ซื้อกาแฟคุณภาพ รวมถึงการได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับกาแฟทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๕) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรควรขยายช่องทาง การตลาดกาแฟคุณภาพในตลาดออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, การศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมในการผลิตกาแฟโรบัสต้า ๒๕๖๓

